

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0524U000175

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 16-05-2024

Статус: Підтверджена МОН

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ МОН №1415 від 02.10.24

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сердюк Олександр Сергійович

2. Oleksandr S. Serdiuk

Кваліфікація: к. е. н., с.д., 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3049-3144

Вид дисертації: доктор наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 08.00.03

Назва наукової спеціальності: Економіка та управління національним господарством

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 20-06-2024

Спеціальність за освітою: Менеджмент організації

Місце роботи здобувача: Інститут економіки промисловості Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05420557

Місцезнаходження: вул. Марії Капніст, буд. 2, Київ, 03057, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 11.151.01

Повне найменування юридичної особи: Інститут економіки промисловості Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05420557

Місцезнаходження: вул. Марії Капніст, буд. 2, Київ, 03057, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Інститут економіки промисловості Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05420557

Місцезнаходження: вул. Марії Капніст, буд. 2, Київ, 03057, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 06.56.31

Тема дисертації:

1. МАКРОЕКОНОМІЧНЕ РЕГУЛЮВАННЯ НЕГАТИВНИХ ЗОВНІШНІХ ЕФЕКТІВ ПРОМИСЛОВОГО ВИРОБНИЦТВА
2. MACROECONOMIC REGULATION OF NEGATIVE EXTERNAL EFFECTS OF INDUSTRIAL PRODUCTION

Реферат:

1. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора економічних наук за спеціальністю 08.00.03 – економіка та управління національним господарством. – Інститут економіки промисловості НАН України, Київ, 2024. Розроблено концептуальні засади підвищення ефективності макроекономічного регулювання негативних зовнішніх ефектів (екстерналій) промислового виробництва, які передбачають зміну принципу редистрибуції екологічного податку та зниження трансакційних витрат, пов'язаних із процесом інтерналізації. Доведено, що високі трансакційні витрати горизонтальної інтерналізації зовнішніх ефектів обумовлені витратами переговорного процесу між сторонами та ситуативною потребою в залученні державних організацій як посередників, а вертикальної п витратами на адміністрування та комунікацію між сторонами. Виявлено, що існуюча процедура редистрибуції екологічного податку не враховує інтересів найбільш вразливих

реципієнтів негативних зовнішніх ефектів, оскільки передбачає рівномірне поширення благ, створених постфактум природоохоронними заходами. Доведено, що разом із процедурними правилами на ефективність інтерналізації негативних зовнішніх ефектів впливає рівень інституціональної конвергенції/дивергенції в державі, який визначає фактичну імплементацію цих правил. Розроблено рекомендації щодо зниження трансакційних витрат інтерналізації шляхом переведення в цифровий формат каналів комунікації між сторонами. Цифровізація каналів комунікації в більших масштабах сприятиме підвищенню рівня інституціональної конвергенції в державі. Запропоновано комбінований підхід до редистрибуції екологічного податку, який передбачає фінансування природоохоронних заходів і паралельне субсидування найбільш вразливих груп реципієнтів негативних зовнішніх ефектів. Ключові слова: зовнішні ефекти, екстерналії, промисловість, виробництво, інтерналізація, трансакційні витрати, формальні інститути, неформальні інститути, макроекономічне регулювання, промислове забруднення, цифровізація.

2. Thesis for the degree of Doctor of Economics in specialty 08.00.03 – Economics and Governance of the National Economy. – Institute of Industrial Economics of the National Academy of Sciences of Ukraine, Kyiv, 2024.

Conceptual principles for improving the efficiency of macroeconomic regulation of negative external effects of industrial production have been developed, which involve changing the principle of redistribution of environmental tax and reducing transaction costs associated with the process of internalization. It is proved that the high transaction costs of horizontal internalization of external effects are due to the costs of the negotiation process between the parties and the situational need to involve state organizations as mediators, and the vertical costs of administration and communication between the parties. It was found that the existing procedure for the redistribution of the environmental tax does not take into account the interests of the most vulnerable recipients of negative external effects, as it assumes an even distribution of benefits created post facto by environmental protection measures. It is proved that together with procedural rules, the effectiveness of internalization of negative external effects is influenced by the level of institutional convergence/divergence in the state, which determines the actual implementation of these rules. Recommendations have been developed to reduce the transaction costs of internalization by digitalizing communication channels between the parties. Digitalization of communication channels on a larger scale will contribute to increasing the level of institutional convergence in the state. A combined approach to the redistribution of the environmental tax is proposed, which involves the financing of environmental protection measures and parallel subsidization of the most vulnerable groups of recipients of negative external effects. Keywords: external effects, industry, production, internalization, transaction costs, formal institutions, informal institutions, macroeconomic regulation, industrial pollution, digitalization.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Serdiuk O. Instytucjonalizm jako kwintesencja mentalności społeczeństwa. Wybrane obszary diagnozy, profilaktyki, terapii w teorii i praktyce pedagogicznej. diagnosis, prevention and therapy in pedagogical theory and practice selected areas: monografia naukowa pt. Redakcja naukowa Elzbieta Stokowska-Zagdan, Małgorzata Przybysz-Zaremba, Joanna Stepaniuk. Publikacja dofinansowana przez Państwową Uczelnię im. Stefana Batorego w Skierniewicach. Warszawa: Difin SA, 2020. P. 145-156.

- 2. Сердюк О.С. Деструктивна конкуренція як наслідок інституціональної дивергенції. *Moderní aspekty vědy: XIV Díl mezinárodní kolektivní monografie. Česká republika: Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o., 2021. S. 491-511.*
- 3. Сердюк О.С. Концепція третьої енергетичної революції. *Економічний вісник Донбасу. 2017. № 2 (48). С. 42-49.*
- 4. Сердюк О.С. Енергетична парадигма як фундаментальний фактор економічного розвитку. *Вісник економічної науки України. 2018. № 1 (34). С. 150-159.*
- 5. Сердюк О.С. Зовнішні ефекти продукування газоподібних відходів виробництва. *Економічний вісник Донбасу. 2018. № 3 (53). С. 36-48.*
- 6. Сердюк О.С. Експериментальне моделювання процесів оптимізації навантаження на ТЕС. *Управління економікою: теорія та практика. Чумаченківські читання: зб. наук. праць / НАН України, Ін-т економіки пром-сті. Київ, 2018. С. 213-227.*
- 7. Сердюк О.С. Трансформація енергетичної системи: оцінка соціально-економічних наслідків для старопромислових шахтарських регіонів. *Економічний вісник Донбасу. 2019. № 3 (57). С. 37-44.*
- 8. Сердюк О.С., Петрова І.П. Інституціоналізм як квінтесенція теорії добробуту. *Вісник економічної науки України. 2019. № 2 (37). С. 14-20. DOI: [https://doi.org/10.37405/1729-7206.2019.2\(37\).14-20](https://doi.org/10.37405/1729-7206.2019.2(37).14-20)*
- 9. Сердюк О.С., Петрова І.П. Методичні підходи до виявлення газоподібних відходів виробництва, що негативним чином впливають на макроекономічні процеси. *Економічний вісник Донбасу. 2020. № 3 (61). С. 88-98.*
- 10. Сердюк О.С., Петрова І.П. Теоретичні витоки проблеми зовнішніх ефектів. *Вісник економічної науки України. 2020. № 2 (39). С. 180-185. DOI: [https://doi.org/10.37405/1729-7206.2020.2\(39\).180-185](https://doi.org/10.37405/1729-7206.2020.2(39).180-185)*
- 11. Serdiuk O., Petrova I. Generalization of tools for internalization of negative externalities in the European Union: conclusions for Ukraine. *Economic Herald of the Donbas. 2020. № 4. P. 23-29.*
- 12. Сердюк О.С., Петрова І.П. Дослідження негативних зовнішніх ефектів старопромислових моделей виробництва: оцінка впливу та підходи інтерналізації. *Причорноморські економічні студії. 2020. Вип. 60. Ч. 1. С. 46-52.*
- 13. Сердюк О.С. Інституційний супровід інтерналізації негативних зовнішніх ефектів старопромислових моделей виробництва. *Управління економікою: теорія та практика. Чумаченківські читання: зб. наук. праць / НАН України, Ін-т економіки пром-сті. Київ, 2020. С. 132-151. DOI: <https://doi.org/10.37405/2221-1187.2020>*
- 14. Сердюк О.С., Петрова І.П. Інституціональне забезпечення деструктивної конкуренції в Україні: стан, проблеми та напрями вдосконалення. *Управління економікою: теорія та практика. Чумаченківські читання: зб. наук. праць / НАН України, Ін-т економіки пром-сті. Київ, 2021. С. 202-225. DOI: <https://doi.org/10.37405/2221-1187.2021.202-225>*
- 15. Serdiuk O., Petrova I. Antimonopoly legislation of Ukraine: problems and prospects. *Economic herald of the Donbas. 2021. № 4 (66). P. 5-10. DOI: [https://doi.org/10.12958/1817-3772-2021-4\(66\)-5-10](https://doi.org/10.12958/1817-3772-2021-4(66)-5-10)*
- 16. Сердюк О.С. Напрями підвищення ефективності інтерналізації негативних зовнішніх ефектів промислового виробництва. *Економіка промисловості. 2022. № 2 (98). С. 53-74. DOI: <http://doi.org/10.15407/econindustry2022.02.053>*
- 17. Сердюк О.С. Оцінка рівня інституціональної конвергенції в Україні та українській промисловості. *Економічний вісник Донбасу. 2022. № 2. (68). С. 4-20. DOI: [https://doi.org/10.12958/1817-3772-2022-2\(68\)-4-20](https://doi.org/10.12958/1817-3772-2022-2(68)-4-20)*
- 18. Zaloznova Y., Petrova I., Serdiuk O. The regime of international private-public partnerships in achieving the sustainable development goals in Ukraine. *Baltic Journal of Economic Studies. 2022. Vol. 8. No. 1. P. 55-61. DOI: <https://doi.org/10.30525/2256-0742/2022-8-1-55-61> (Web of Science)*
- 19. Zaloznova Y., Serdiuk O., Petrova I. Institutional convergence in Ukraine. *Baltic Journal of Economic Studies. 2023. Vol. 9. No. 2. P. 129-136. DOI: <https://doi.org/10.30525/2256-0742/2023-9-2-129-136> (Web of Science)*

- 20. Shersheniuk O., Ovsianiuk-Berdadina O., Serdiuk O., Tokunova A., Marynovych V. Business and enterprise development strategies from the standpoint of economic security in crisis situations. Journal of Interdisciplinary Research. 2023. Vol. 13. Iss. 2. Special Is. XXXVI. P. 153-158. DOI: <https://doi.org/10.33543/130236> (Web of Science)
- 21. Залознава Ю., Сердюк О., Петрова І. Інтерналізація негативних зовнішніх ефектів промислового виробництва. Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики: зб. наук. праць. 2023. Т. 4. № 51. С. 368-382. DOI: <https://doi.org/10.55643/fcaptr.4.51.2023.4070> (Web of Science/Scopus)
- 22. Kuzior A., Liashenko V., Petrova I., Serdiuk O. Integrated models of the combination of EU grant funding and private funding in the energy sector of Ukraine based on Public-Private Partnership. Polityka Energetyczna – Energy Policy Journal. 2023. Vol. 26. No. 4. P.165-194. (Scopus)

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези

Соціально-економічна спрямованість: поліпшення стану навколишнього середовища; економія енергоресурсів; забезпечення промисловості чи населення новим видом інформаційно-комунікаційних послуг

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0115U001640; 0120U100990; 0119U102555; 0121U111837; 0122U002519

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Залознава Юлія Станіславівна

2. Juliya S. Zaloznova

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3106-1490

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут економіки промисловості Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05420557

Місцезнаходження: вул. Марії Капніст, буд. 2, Київ, 03057, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ципліцька Олена Олександрівна

2. Olena Tsyplitska

Кваліфікація: д. е. н., доц., 08.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3803-9421

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державна установа "Інститут економіки та прогнозування НАН України"

Код за ЄДРПОУ: 23696813

Місцезнаходження: , Київ, 01001, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Князев Святослав Ігорович

2. Svyatoslav Kniaziev

Кваліфікація: д. е. н., старший науковий співробітник, 08.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5308-4960

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національна академія наук України

Код за ЄДРПОУ: 00019270

Місцезнаходження: вул. Володимирська, буд. 54, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Іляш Ольга Ігорівна

2. Olha Ilyash

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7882-3942

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: 02070921Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

Код за ЄДРПОУ: 03070923

Місцезнаходження: пр-т Перемоги, 37, Київ, 03056, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Антонюк Валентина Полікарпівна
2. Valentyna Antoniuk

Кваліфікація: д.е.н., професор, 08.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2100-7343

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут економіки промисловості Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05420557

Місцезнаходження: вул. Марії Капніст, буд. 2, Київ, 03057, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Вишневський Олександр Сергійович
2. Oleksandr Vyshnevskiy

Кваліфікація: д. е. н., с.д., 08.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2375-6033

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут економіки промисловості Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05420557

Місцезнаходження: вул. Марії Капніст, буд. 2, Київ, 03057, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мельникова Марина Віталіївна
2. Maryna Melnykova

Кваліфікація: д. е. н., с.н.с., доцент, 08.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5342-622X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут економіки промисловості Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05420557

Місцезнаходження: вул. Марії Капніст, буд. 2, Київ, 03057, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Амоша Олександр Іванович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Амоша Олександр Іванович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Сердюк Олександр Сергійович

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна